

Denar kot scenski material

V gledališču Glej so uprizorili *Inkaso*, tretji del projekta *Via negativa*

ANA PERNE

kultura@finance-on.net

Za premierno predstavitev tretjega izmed sedmih tako imenovanih odvodov projekta *Via negativa* - kot gledališko, na temelju sedmih smrtnih grehov formalno in tematsko zastavljeno raziskavo, ga je pred tremi leti začel režiser **Bojan Jablanovec** - je bil izbran nadvse primeren čas. Letošnji raziskovalni del se namreč ukvarja s Pohlepom oziroma (bolje) Lakomnostjo, naslovljen pa je *Inkaso*.

Z utemeljitvijo naslova se srečamo že na začetku: ob vstopu v dvorano smo gledalci usmerjeni proti sredini odra, kjer izvršna producentka **Špela Trošt** pobira vstopnino (v obliki prostovoljnih prispevkov). Ko se blagajna zapre in je denar preštet (*inkaso* javno znan), se predstava lahko začne. Nastopajoči (njihovo število, kot opozarjajo ustvarjalci, se lahko spreminja) najprej znosijo na oder različne scenske elemente in se pred zbranim občinstvom tudi preoblečejo oziroma slečejo. V Jablanovčevem projektu so namreč namenoma opuščena načela gledališke iluzije, odrski dogodek, uvažajo elemente performansa, nastaja pred očmi gledalca, igralci oziroma izvajalci pa se kot avtorji v svojih nastopih ne vživljajo v neke fiktivne vloge, temveč nastopajo kot oni sami. Tako je tudi serija njihovih zaporedno skupaj zvezanih prizorov ustvar-

Inkaso kot odrska raziskava sle po imetju je v dosedanem procesu Jablanovčevega projekta *Via negativa* najbolj dodelana.

jena v obliki osebnih izjav. Kljub skupnemu tematskemu okviru so zato sestavne enote tako formalno kot vsebinsko nujno raznolike. **Katarina Stegnar** v uvodnem nastopu, ki ga nadaljuje s poznejšima (nadaljevalnima) vstopoma, razgrne elementaren tržni odnos med umetnino (umetnikom) in njenimi odjemalci: Vi veste, kaj hočete za svoj denar, pravi. Pri tem ponuja svojo dobesedno golo navzočnost in z lastno krvjo poslika enega izmed bankovcev iz blagajne. Z nastalim umetniškim izdelkom se fotografira skupaj s konzumenti svojega dela. Uokvirje-

nega v lično škatlico ga nato ponudi kot predmet dražbe, medtem ko je fotografije kot spomin na ogled predstave mogoče kupiti po koncu dogodka. Tudi preostali izvajalci v svojih nastopih različno uporabijo denar, ki smo ga prispevali gledalci: **Gregga Zorc** si po izpovedujočem in lastno telo izčrpavajočem dejanju v očesi potisne kovanca, na čelo pa pritisne bankovec; **Jaka Lah** si bankovec z lepilnim trakom prilepi na skrčene prste nog; srbska izvajalca **Kristijan Al Droubi** in **Sanela Milošević** papirnate denarce vtikata med ritnici in v mednožje, medtem ko si jih **Mateja Pucko** in **Gregga Zorc** v sklepnem nastopu tlačita v ustno odprtino. **Petra Govc** okrona svojo zmago s tekočim izločanjem, **Matej Recer** pa svoj finančni položaj blagoslovi s prižigom paličice, ki z iskrami oplazi v pepelnik nabrani denar. Na koncu je uporabljen scenski material v zaščitnih plastičnih vrečkah in z napisi imen prizorov, ki jim pripada, v konsekvantnem slogu celote razstavljen kot unikatni umetniški izdelek.

Odrska raziskava sle po imetju, ki hkrati obravnava finančno plat umetnika in umetnine, je v dosedanem procesu Jablanovčevega projekta (po ukvarjanju z *Jezo* in *Požrešnostjo*) najbolj dodelana, v predstavitvi tematike domišljena, v ponazoritvi skrajno drzna, vendar vseskozi podajajoča utemeljitev za svoja dejanja. ●